

Miljöprogram

VÄSTERÅS STAD

De 15 nationella miljökvalitetsmålen har varit vägledande för detta miljöprogram

Miljömålen är: begränsad klimatpåverkan, frisk luft, god vattenstatus, god vattenmiljö, skyddande ozonskikt, säker miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, hav i balans samt levande kust och skärgård, skärlärande våtmarker, levande skogar, ett rikt odlingslandskap, storslagen fjällmiljö, god bebyggd miljö.

innehåll

Förord	4
Bakgrund	5
Framtidsbild	6
Ett samlat miljöprogram för Västerås	8
Västerås stads ambitioner	10
Fokusområden	13
· Klimatpåverkan	
· Natur- och kulturtillgångar	
· Skadliga ämnen	
· Bebyggd miljö	
Framgångsfaktorer	22

förord

Vi måste förändra vårt sätt att leva

Miljöbelastningen på vår jord idag många gånger större än för bara 50 år sedan. Vi har under de senaste 30 åren förbrukat mer energi och metaller än under hela den tidigare delen av jordens historia.

För att klara de ekologiska utmaningarna behöver vi bli långt mer effektiva med hushållning och användning av våra resurser.

I vårt Västerås vill vi lägga fokus inom miljöområdet. Miljöprogrammet är långsiktigt vär-

grundsdocument som anger Västerås inriktning på miljöområdet under de närmsta 20 åren. Miljöprogrammet för Västerås ska tillföra ett tydligt mätbart förbättring till stånd. Programmet har som mål att nå långsiktiga, men måste naturligtvis brytas i etappmål som ger effekt även på kort sikt.

I Västerås ska våra egna verksamheter och miljöarbetet alltid finnas med som en naturlig del i all verksamhet. Men miljöarbetet är också en långsiktig hållbar hushållning. Det är inte bara ett ansvar för Västerås stads verksamheter. Förutsättningarna för att vi ska lyckas nå målen i vårt miljöarbete är att alla måste bidra och göra sitt strå till stacken i det stora målet och mycket viktiga saker! Vårt mål är att alla västeråsare ska känna sig delaktiga i miljöarbetet så att vi tillsammans kan bygga upp ett långsiktigt hållbart Västerås.

Vi måste skaffa oss kunskap om hur påverkar miljön och hur vi kan bidra till att uppnå de samma målen. Det gäller oss alla i våra olika roller som medborgare, kommuninvånare, yrkesutövare, föräldrar och barn, föreningssmedlemmar och privatpersoner. Det handlar om ekologisk modernisering av Västerås. Detta kan vi bara göra tillsammans!

Miljöprogrammet är godkänt av kommunfullmäktige den 12 maj 2005.

Hållbar utveckling definieras utifrån Brundtlandskommissionen på följande sätt: "Mänskheten har en förmåga att skapa en hållbar utveckling och försäkra sig om att utvecklingen tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov." Detta är definitionen som miljöprogrammet Västerås har sin utgångspunkt i. Länsstyrelsen har ansvar för ytligt för de nationella miljömålen och samordning av regionala miljömålen. De regionala miljömålen har tillsammans med de nationella miljömålen utgör miljöprogrammets innehåll. Se hur de nationella och regionala miljömålen uttrycker sig i miljöprogrammet under avsnittet Besområden.

Miljöprogrammets förhållande till nationellt miljömålsarbete:

```
graph TD; A[Nationella miljömål] --> B[Regionala miljömål]; B --> C[Miljöprogram]
```

- Riksdagen beslutade 1999 att femton nationella miljömål, med tillhörande delmål, som huvudsakligen ska uppnås inom generation. De nationella miljömålen syftar till att uppnå enisk ekologisk utveckling i Sverige och bidra till global hållbar utveckling.

framtidsbild

Västerås är långsiktigt ekologiskt hållbar

Vi gör steg före och tillämpar förebyggande principen som innebär att vi identifierar och avstår från aktiviteter som innebär miljö- och hälsorisker. På så sätt undviker vi de problem som innebär både ekonomiska, ekologiska och hälsomässiga följder.

I Västeråshushåller vi våra naturutgångar så att utvecklingen hållbar även på långt. Tack vare vårt engagemang i Mälars Vattenvätsförbund och nära samarbete med Vattenmyndigheten gör vi ständigt ett positivt utvecklingsarbete inom vattenområdet. Vårt grundvatten är långsiktigt skyddat från negativ påverkan, och Mälarens vattenkvalitet är god eftersom vi inte orsakar någon större näringstillförsel eller föroreningar eller utsläpp till Mälaren. Vi har ett stort äkt- och djurliv som fortsätter kontinuerligt utvecklas och att utöka de skyddade lösa ytor av vatten- och naturmiljöer.

I staden och dess ytterområden är det nära till både grönområden och vattenmiljöer som skapar både rekreation och naturupplevelser i anslutning till bebyggelsen. Dessa natur- och kulturmiljöer präglas av en varierad flora som lockar till besök och erbjuder stor skönhet. I den och övriga bebyggda miljöer upplever vi god stämning och buller. Vi utsätts inte heller för påverkan från radon eller elektriska och magnetiska fält i vår dagliga livsmiljö. Den fysiska planeringen går från att basen i det långsiktigt hållbara Västerås är en god

miljö. För att ställa materialtillgången på lång sikt återanvänder eller återvinner vi material hellre än att använda nytvunna råvaror.

Västerås har ett ktri de varierat dlöngslandskap där lårholmar, våtmarker, ängs- och hagmarker utgör naturliga inlag. Marken brukas utantill konstgödsel eller kemiska bekämpningsmedel och produktionen är effektiv. Lantbruket hjälper att västeråsaren kan följa med lokala produkter som inte behöver transporteras låsträckor

Vi omvandlar och använder all energi på ett effektivt sätt och de värme produceras i princip enbart med förnyelsebara energikällor. Våra motorfordon drivs till stor del med fossila bränslen. Vi delar de lår kollektivt hög utstrålning och godstransporter går till stor del på lår vatten. I stadskärnan och stadsdelarna är hushållen anslutna till den biobränslebaserade lår värmen. Utanför staden används lokala lår som baseras på förnyelsebara källor och effektiv teknik.

I Västerås bedrivs ett aktivt förbättra identifiera kartlägga och minska öden av skadliga ämnen som organiska miljögifter, tungmetaller och andra kemikalier, men även skadligt utsläpp till luften, mark och vatten. På så sätt förhindrar vi negativa hälsoeffekter hos människan liksom negativ påverkan på växt- och djurliv. Problemen med förorenade områden är numera lösta att vi medvetet och målriktat arbetar med att kartlägga

och gårda byggnader, mark och stämment som tidigare gjort miljö- och hälsorisker.

Genom att tänka för och kontinuerligt uppdatera oss med forskning och forskningsresultat planeras de utvecklas staden med ett lår tänkande. Där ligger vi långt både nationellt och internationellt och utgör ett föredöme bland expanderande städer. Genom dialog och samverkan med västeråsarna är ett hållbart tänkande och en hållbar livsstil för påkrävt front. Ren lår är en förutsättning för god folkhälsa hos såväl vuxna som barn. Västerås är en attraktiv stad att leva i.

För att nå hit ska vi utveckla Västerås så att de och framtidens invånare kan bo och verka i en varaktigt livskraftig och attraktiv miljö.

ett samlat miljöprogram för Västerås

Ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella värden är utgångspunkten för en hållbar utveckling i Västerås. Ett ekonomiskt hållbart Västerås innebär till exempel att vara konkurrenskraftig genom god service, trivsamma och verksamhet.

bostäder, gott företagsklimat och goda kommunikationer. Ett gott vardagsliv människor genom till exempel näret till recreation och mötesplatser, tillgång till arbete och bostad, känsla av trygghet, samhörighet och delaktighet skapar ett socialt hållbart Västerås. Ett kulturellt hållbart Västerås handlar till exempel om att respektera och ta tillvara kulturarvet och kulturmiljöerna med dess identitet och skönhet. Miljöprogrammet koncentreras på en ekologisk hållbar utveckling i Västerås är det att betrakta som en del av hållbarhetsutveckling. Detta miljöprogram utvecklas den ekologiska dimensionen begreppet hållbar utveckling.

Miljöprogrammet visar två Västerås ljust arbete bör fokuseras på för att uppnå framtidsbilden: "Västerås är långsiktigt ekologiskt hållbart" och för att minska miljöpåverkan ur ett lokalt, nationellt och globalt perspektiv.

Miljöprogrammet är baserat på ett viktigt förändringsarbete. Att arbeta för ett ekologiskt hållbart Västerås är en långsiktig och kontinuerlig process för vilket detta program vara ett levande dokument som uppdateras för att uppnå och utvärderas.

Framtidsbilden är visionen och inriktningen är att betrakta som färdriktningen på vägen mot fram-

tidsbilden. Västerås förvaltningar och bolag liksom näringsliv och medborgare ansvarar för att uppfylla sin del av målen, med utgångspunkt från sin roll

Struktur

Nedan beskrivs de olika nivåer och begrepp som används i miljöprogrammet.

Framtidsbild - "Västerås långsiktigt ekologiskt hållbart" beskriver den önska situationen i Västerås. Framtidsbilden belyser en vision för miljösituation i Västerås

Fokusområden - pekar ut vad fokusera vårt arbete på för att uppnå den önska framtidsbilden.

Inriktningsmål - har både en styrande funktion för näringsliv, organisationer och västeråsare liksom en styrande funktion för Västerås stads interna arbete när det gäller åtgärder som ska prioriteras.

I samhället krävs - Under denna rubrik åtgärder, utredningar och andra insatser beskrivs för att inriktningsmålen ska vara möjliga att uppnå.

Västerås stads åtaganden - visar några åtaganden som Västerås stad genomföra för att vara drivande i den ekologiska utvecklingen.

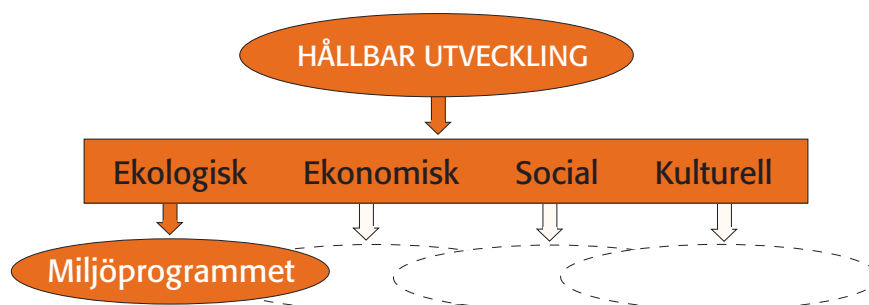
Framgångsfaktorer - är de faktorer som gör att målen kan uppnås

och kräver utveckling för att Västerås ska nå framtidens målsättning. Miljöprogrammet konkretiseras och omsätts i gång med miljöprogrammets innehåll i handlingsplaner inom respektive fokusområde som beskriver strategier, tydliga effektmål och åtgärder. För att vi ska kunna driva på utvecklingen enligt miljöprogrammets ambitioner, krävs att såväl kommun, förvaltningar och bolag systematiskt arbetar i sin verksamhet utveckla miljöarbetet på ett effektivt sätt. En tydlig verksamhetsstyrning för bärkraft och tydliga mål är nödvändiga för att på ett bra och systematiskt sätt ständigt förbättra och utvärdera verksamheten.

Revidering och uppföljning
Miljöprogrammet för Västerås antas av kommunfullmäktige och är det styrande dokumentet för miljöarbete på kommunområdet. Eftersom omvärlden ständigt förändras kan ett behov av omprioritering uppstå under tiden som arbetet med miljöprogrammet pågår. Miljöprogrammet ska därför revideras av kommunfullmäktige vid behov. Uppföljningen sker av kommunstyrelsen och sammanställs i de godkända årsrapporterna.

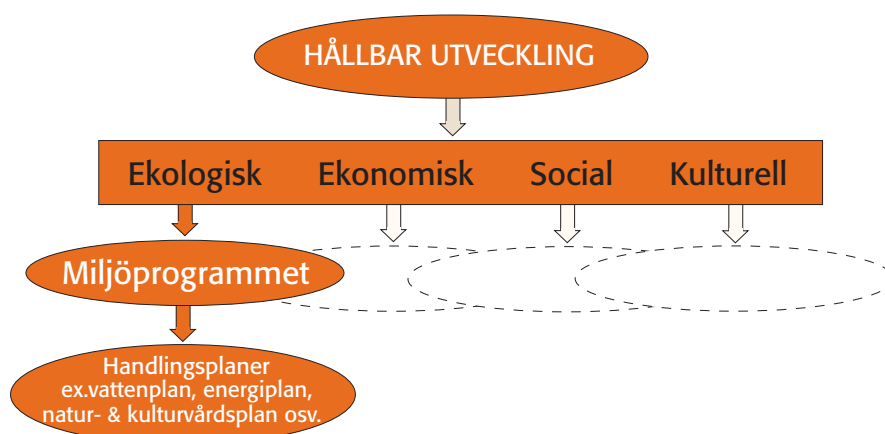
Så här kan miljömålsarbetet i Västerås illustreras:

Västerås stads ambitioner

Västerås stad har en viktig roll i Västerås lön-
veckling. Genom god samhällsplanering ökar
möjligheten att nå målen inom respektive fokus-
område. Där är det viktigt att stadens interna
arbete genomsyras av ambitionerna i detta
miljöprogram.

Genom miljöprogrammet lyfts frågorna i ett
tidigt skede vilket ger en bra förutsättning för god
planering av Västerås. I olika planer förordas
beskrivningen med hjälp av strategiska mål och
konkreta åtgärder.

Miljöpolicy för Västerås stad

Miljöpolicyen ger medarbetare i förvaltning och bolag vägledning i det interna arbetet.

Vi ska utveckla Västerås staden, så dagens invånare och framtida generationer kan bo och leva i en varaktig, livskraftig och attraktiv miljö genom att

- hushålla med jordens resurser och samverka med andra för ett globalt hållbart samhälle i samklang med naturens bärkraft och kretslopp
- väga in miljöhänsyn i stadens beslutsprocesser och miljöanpassa stadens samliga verksamhetsområden
- stimulera invånarna till ett miljöanpassat beteende genom bland annat information, utbildning och samhällsplanering
- vid upphandling av varor och tjänster fungera som en pådrivande kraft i arbetet för ett hållbart samhälle
- aktivt föregå föreningarna
- med marginal fylla tillämplig miljölagstiftning och övriga krav
- engagera och bilda samliga medarbetare till förtroendevalda
- ständigt förbättra stadens arbete för en bättre miljö

I Västerås stads interna arbete ger miljöpolicyen vägledning för hur medarbetare i förvaltning och bolag kan bidra till visionen om ett ekologiskt hållbart Västerås

---

Principer och utgångspunkter för miljöarbetet

Förutom miljöpolicyn finns principer och utgångspunkter som gör grunden i det förhållande vi har i Västerås stads miljöarbete. Principerna utgör lagkrav och ska tillämpas vid beslutande och i de processer som är viktiga för en ekologisk hållbar utveckling.

Försiktighetsprincipen, det vill säga att tvivla på miljöhänsyn genom att balansera nyttan mot risken och vid eventuell osäkerhet avstå från aktiviteter eller beslut vars konsekvenser vi inte kan överblicka eller saknar kunskap om.

Utbytesprincipen, det vill säga att vi i största möjliga utsträckning ska använda ämnen, produkter och processer som främjar både hälsa och miljö och som samtidigt är energi- och resurseffektiva.

Principen att förorenare betalar innebär att den som förorenar också ska stå för kostnaden.

Konsekvensbeskrivningar ska användas så att vi har ett väl underbyggt beslutsunderlag att arbeta förebyggande och därmed förhindra att negativa miljökonsekvenser uppstår.

Verksamhetsstyrning

Strukturerad verksamhetsstyrning är ett viktigt verktyg för miljöarbetet inom Västerås stad. Genom en effektiv verksamhetsstyrning kan förvaltningarna och bolagen systematisera och förbättra sitt eget miljöarbete. Miljöprogrammet bryts ner till konkreta åtgärder i den egna verksamheten. Som stöd för förvaltningarna och bolagen utarbetas också handlingsplaner med beskrivning av strategier, effektmål och gärder.

fokusområden

Miljöprogrammet är indelat i fyra fokusområden. Fokusområdena har en tydlig koppling till de nationella miljömålen. I bilden nedan visas hur tretton av de nationella miljömålen är integrerade i respektive fokusområde. För att uppnå visionen om "ett långsiktigt ekologiskt hållbart Västerås", har följande inriktning inom respektive fokusområde identifierats:

Klimatpåverkan

"I Västerås ska vi aktivt och kontinuerligt arbeta för att minska vår klimatpåverkan"

Natur- och kulturtillgångar

"Vi ska aktivt och systematiskt arbeta för att stärka och bevara Västerås natur- och kulturgåtar"

Skadliga ämnen

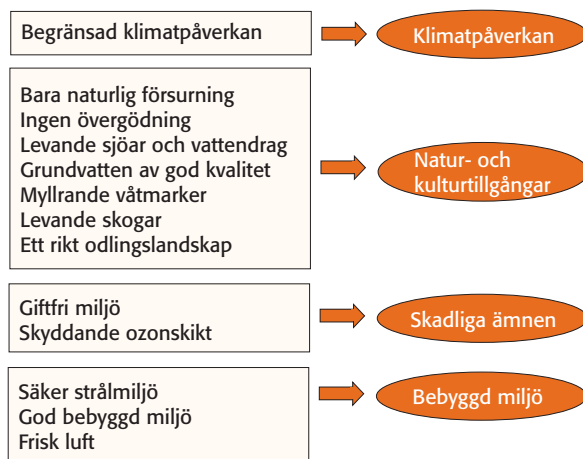
"I Västerås ska vi aktivt förbättra minskningen av mängden av skadliga ämnen"

Bebyggd miljö

"Västerås bebyggda miljöer ska bidra till att främja och utveckla västeråsarnas livskvalitet"

Nationella miljömål

Miljöprogrammets fokusområden

De 15 nationella miljömålen har reducerats till 13 eftersom två inte berör Västerås. De två nationella miljömålen som inte behandlas i programmet är: Stora fjällmiljö och Hav i balans samt levande kust och skärgård.

klimatpåverkan

I Västerås ska vi aktivt och kontinuerligt för att minska vår klimatpåverkan

Växthuseffekten innebär att klimats påverkas eftersom växthusgaserna bildar ett 'lock' jorden som håller kvar värmen. Växthuseffekten är således ett naturligt fenomen som vi behöver kunna leva på jorden. Jordens medeltemperatur är idag mer än normalt på grund av en stor påverkan från mänskliga aktiviteter och detta allvarliga följer för växt- och djurliv. Produktionszonerna förskjuts, torra områden blir ännu torrare och blöta områden blir ännu blötare, vilket säkert drabbar de områden som redan idag är utsatta. För oss människor förändras jägsså möheterna till bosättning på landområden nära havsnivån. Med klimatpåverkan följer också ökade risker för orkaner och andra fenomen med allvarliga samhälleliga konsekvenser.

De största utmaningarna både lokalt och i Västerås är att ställa om energiförsörjning och transporter från fossila bränslen till förnyelsebara och siktliga uthålliga energikällor, liksom att effektivisera bränsleförbrukningen för att minska behovet av energi. Genom ett aktivt och systematiskt arbete kan vi i Västerås ta vårt globala ansvar och bidra till en minskad klimatpåverkan.

Förutom va av energikällor är det viktigt att minska energiförbrukningen och effektivisera användningen av både el och värme.

Det är därför viktigt att upplysa, informera och sprida kunskap om alternativa grupper och effektiviseringar, liksom att skapa aktiviteter kring minskad

klimatpåverkan till allmänhet, företag och skolor i Västerås.

Transportbehovet är stort och förväntas öka vilket ställer stora krav på planering för både utifrån och inifrån systemet i Västerås, men också bindelserna till och från staden. Trafikens omställning till biobränsle, som utvecklas inom ramen Växtkraftprojektet, eller andra anpassade alternativ liksom en effektivare användning av bränslet är en stor utmaning för att minska klimatpåverkan. Gång-, cykel- och kollektivtrafiken måste utvecklas och till mer attraktiva alternativ till bilen för att bättre möta de transportbehov som finns.

inriktningsmål

- Energiförsörjningen ska så långt som möjligt tekniskt och ekonomiskt möjligt baseras på förnyelsebara bränslen
- Utsläpp av koldioxid från transportsektorn ska minska

I samhället krävs

- Minskad andel fossila bränslen till försörjning
- Minskad energiförbrukning och koldioxidutsläpp
- Minskad andel biltrafik av det totala transportarbetet
- Ökad andel fordon som drivs med förnyelsebara bränslen
- Ökad gång-, cykel- och kollektivtrafik

Västerås stads ambitioner

- Sprida information och kunskap om klimatförändring bland allmänheten genom en ökad transport- och energisamarbete och konsultgivning till allmänhet och företag
- Aktivt verka för att minska energiförbrukningen och öka effektiviteten
- En energiplan tas fram som underlag för att utveckla en effektiv framtida energiförsörjning
- Styra mot en jämlik kollektivtrafik och verka för en ökad gång-, cykel och kollektivtrafik
- Styra mot en ökad användning av transporter och fordonspark och utforma strategier och prioriteringar för tjänsteresor

natur- och kulturtillgångar

Vi ska aktivt och långsiktigt arbeta för att stärka och bevara Västerås natur- och kulturtillgångar

Västerås natur- och kulturtillgångar skapar de förutsättningar som krävs för att vi ska kunna bevara ett rikt växt- och djurdiv. Många naturområden och kulturmiljöer är även intressanta att bevara eller restaurera ur kulturhistorisk synpunkt, då de bär på vår historia och skapar förståelse för utvecklingen. Närheten till - varierade natur- och kulturmiljöer i omgivning är viktig för västeråsarna ur rekreations-, hälso- och upplevelsesynpunkt och inte minst för utställning och en ekologisk bas för samhällsutvecklingen

Tillväxten i Västerås ställer på krav medvetenhet och långsiktigt tänkande i planering och genomförande av deprocesser eftersom trycket på våra naturtillgångar ökar. Vår påverkan på Mälaren och därmed även Östersjön är ett exempel på att det vi gör i Västerås också får konsekvenser på andra platser.

Våra naturtillgångar är basen för de ekologiska systemen då de är råvaror för produktion. Berg, grus och sand är exempel på sådana resurser. Naturgruset är den mest värdefulla naturresursen av de tre och ersättningsmaterial såsom återvinningsmaterial och berg bör användas i dess ställe.

Naturtillgångar som exempelvis en god vattenkvalitet är avgörande för produktionen av lokala livsmedel och rent vatten är en förutsättning för hälsa och välbefinnande. Det finns hot mot våra naturtillgångar både när det gäller ett för stort råvaruuttag och negativ påverkan genom föroreningar eller för stor näringstillförsel. För att minska påtryckningen på våra

naturtillgångar måste bruka mer av vatten och försiktighet och bevara och stärka dessa även för framtida bruk. Särskilt gäller det att bevara, skydda och förbättra kvaliteten i grundvattnet.

Skogen och odlingslandskapet är ett kulturlandskap av betydelse för både vårt historiska arv och vår försörjning idag. Stora delar av den biologiska mångfalden, det vill säga variationen i växt- och djurliv har gått förlorad under de senaste hundra åren sedan. Det är därför viktigt att sträva efter ett välpassat skogs-, jordbruk och parkvård för att bevara artrikedomen. Bildande av naturreservat och skydd av värdefulla naturområden ger bra förutsättningar för bevarande av biologisk mångfald.

Mälaren är vår råvattentäkt vars vatten tas genom Badelundaåsen och blir så småningom dricksvatten. Mälaren är också motgård för det vatten vi använder som renas, kontrolleras och blir drickbart och användbart på nytt. Eftersom Mälaren är både källan och nästan för vårt vattensflöde många aktiviteter i Västerås som påverkar vattenkvaliteten. Näringsläckage av bland annat fosfor från enskilda toaletter och jordbruks- och skogsmark gör att Mälaren blir övergödd. Vi måste därför att kartlägga närliggande områden och skapa en helhetsbild av vattensituationen i Västerås för att en bättre möjlighet att prioritera åtgärder och vända vatten påverka, särskilt avseende Mälaren.

inriktningsmål

- Sjöar, vattendrag och grundvattentillgångar ska skyddas och bevaras så att den framtida vattenförsörjningen tryggas
- Västerås ska erbjuda ett rikt växt- och djurliv och en varierad, livskraftig och attraktiv miljö för invånarna

I samhället krävs

- Minskad miljöbelastning på Mälaren
- Förbättrad kvalitet i sjöar, vattendrag och grundvattentillgångar
- En miljöanpassning av jord-, skogsbruk och parkvård
- Att värdefulla natur- och kulturområden skyddas och bevaras så att den biologiska mångfalden tryggas
- Minskad brytning av natur som uppstår på ktsi

Västerås stads ambitioner

- En vattenplan tas fram som grund för att skapa en helhetsbild av vattensituationen och möjliggöra en minskad miljöbelastning på Mälaren och en ökad vattenkvalitet i sjöar och vattendrag
- En natur- och kulturplan tas fram som underlag för att skydda, bevara och återskapa värdefulla natur- och kulturmiljöer
- Miljöanpassa jord-, och skogsbruk och den parkvård som Västerås präglats av

skadliga ämnen

I Västerås ska vi aktivt arbeta för att minska mängden och spridningen av miljö- och hälsoskadliga ämnen

I vårt moderna samhälle finns det tusentals olika kemiska produkter. Man räknar med att det finns i alla slags produkter finns uppemot 40 000 kemiska ämnen inom EU. De flesta av dessa ämnen är inte ordentligt undersökta vad gäller påverkan på människors hälsa eller påverkan på de ekologiska systemen i sig kan vara skadliga i mer eller mindre kända omständigheter, men mycket stor osäkerhet kring de effekter som kan uppstå när ämnen blandas varandra. Att tänka på detta när det gäller miljö- och hälsorisker med kemiska ämnen är därför nödvändigt.

Västerås är en gammal industristad där det på många platser bedrivits intensiv verksamhet under lång tid. Det finns flera skadliga ämnen lagrade i byggnader, sediment och markföroreningar i grundvattnen kan inte uteslutas. En långsiktig och säker hantering av den stora mängden dessa områden kräver att vi identifierar problemen och åtgärdar dem. Områden med föroreningsnivåer som överstiger Naturvårdsverkets riktlinjer eller som kan skada människors hälsa eller ge skador på naturmiljön måste åtgärdas.

Det krävs också att de byggnader och anläggningar som har skadliga ämnen byggda. Exempel på detta är PCB-haltiga fogar i hus, som måste bytas ut för att säkerställa att negativa hälsoeffekter uppstår på personer som vistas i eller i närheten av husen. En säker hantering av skadliga ämnen i avfallsledet och vid transporter av farligt gods i och genom Västerås är också viktigt att läckage och spridning i miljön inte ska uppstå.

Området miljö- och hälsoskadliga ämnen är stort och svårgreppbart med anledning av bland annat många spridda källor, stark utveckling nya ämnen på marknaden och icke kartlagda långföretag. Det finns en hel del hälso- och miljöförkomster som behöver kartläggas.

inriktningsmål

- Föroreningar i mark och sediment ska behandlas för att uppnå nivåer som inte skadar människors hälsa eller naturmiljö
- Förekomsten av miljö- och hälsoskadliga ämnen i mark och vatten ska minska

I samhället krävs

- Minskad spridning av skadliga ämnen i byggnader, sediment, mark och vatten
- Minskad tillförsel av miljö- och hälsoskadliga ämnen till sjöarna

Västerås stads ambitioner

- En handlingsplan för förorenade områden tas fram
- Verka för en minskad användning och spridning av miljö- och hälsoskadliga ämnen
- Verka för en hållbar avfallshantering, där miljö och hälsa är i fokus
- Minska den totala användningen av miljö- och hälsoskadliga ämnen
- Skapa förutsättningar för mätningar av skadliga ämnen i mark och vatten
- Ställa högre krav på upphandling av varor och tjänster i största möjliga utsträckning

bebyggd miljö

Västerås bebyggda miljöer kan bidra till att främja och utveckla västeråsarnas livskvalitet

Den byggda miljön är ramen för människors livsbe-
tydelser och omfattar byggnader och anläggningar och
de gröna områdena däremellan. Den förutsätter
för och ett resultat av allt mänskligt, både när
det gäller vår hälsa och betydelse för naturmiljön.
Den byggda miljön är komplex och svåröverskådlig och
där finns möjligheter och hälsorisker att uppmärksamma. En
stor del av jobbelastningen är kopplad till helheten
av människor och varor.

Människors handlande i den byggda miljön medför
påverkan på miljön och människors hälsa på olika sätt.
Buller, luftföroreningar från trafik, kavgaser, elektriska och
magnetiska fält liksom radon kan utgöra både miljö-
och hälsorisker.

När befolkningen i Västerås ökar och staden förtätas
måste vi gåt från en helhetssyn på hållbar utveck-
ling. Utbyggnaden av staden skapar ett högre tryck på
Västerås naturmiljöer och på landskapet där vi nämner
material och energier. Därför måste vi effektivisera och
begränsa resursanvändningen ochöka återvinning och
återanvändning. Planeringen för Västerås ger vägled-
ning för hur vi ska handla.

Många gröna och vattenområden i den byggda
miljön är viktiga för människors hälsa och bidrar
till skapandet av naturupplevelser. De utgör såväl
en del av det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet
där de samspelar med byggnader och bebyggelsemil-
jöer. Västerås ligger vackert vid Mälaren och det är
viktigt att låta mälärstränderna vara tillgängliga för
rekreation och friluftsliv.

Transporter och transportanläggningar bör lokaliseras och formas så att skadliga intrång i stads- eller miljön begränsas och så att de inte utgör risker för hälsa eller säkerhet.

inriktningsmål

- Den bebyggda miljön ska ge skönhetsupplevelser, erbjuda ett rikt utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur och minska behovet av dagliga transporter
- Västeråsaren ska kunna leva i en säker och hälsosam bebyggelsemiljö med låga ljudnivåer och goda miljöförhållanden under dagliga aktiviteter och strålningsnivåer som inte utgör risker
- Mark- och vattenanvändningen ska planeras så att naturens bärkraft stärks, vattnets kvalitet och den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas
- Grönområdena ska vara tydliga i stadsidentiteten, bidra till kulturhistoriska värden, ha god tillgänglighet och förvaltas för rekreation eller bidra till ett hälsosamt lokalklimat som ska säkerställas och utvecklas

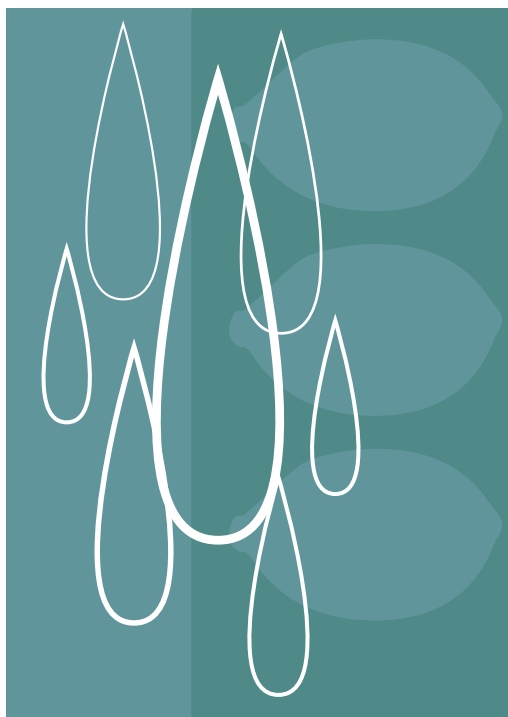
I samhället krävs

- Ökad materialhushållning, återanvändning och en satsning på cirkulär ekonomi
- Att dagliga aktiviteter inte överskrider bullernivåer och goda miljöförhållanden
- Att utvecklingen i elektromagnetiska fält i staden och i områden vidtas i takt med att eventuella risker identifieras
- Resurseffektiv planering av nya byggnader och anläggningar

Västerås stads ambitioner

- Genom planering verka för att bostäder, arbetsplatser, service och grönområden lokaliseras och formas så att transportbehoven minskar
- Verka för en utveckling och ett ökat skydd av värdefulla grönområden i och kring stadsbebyggelse
- Följa upp och vidareutveckla riskinventeringen av tätorten och för exploateringsområdena
- Skapa förutsättningar för ett resurseffektivt och miljöanpassat byggande
- Verka för ökad materialhushållning och återvinning
- Skapa rutiner för att säkra att nivåerna i atomhuset ligger under gällande miljökvalitetsnormer
- Skapa förutsättningar i samhällsplaneringen för en god infrastruktur
- Verka för att konsekvensbeskrivningen används som underlag för beslut om nya byggnader

framgångsfaktorer

Några faktorer är avgörande och kräver därför utveckling för att Västerås ska nå framgång miljöprogrammet

Information och kunskapsspridning

Miljöfrågorna är komplexa och gånger svår greppbara. Det genom kunskapsutveckling, politiskt arbete, internationella överenskommelser, utbildning och konsumentinflytande som vi kan förändra

beteende. Genom att ge information och kunskap om hur kretsloppen fungerar, den mängd påverkan och möjligheterna att på olika nivåer i samhälle kunna påverka utvecklingen till att bli mer hållbar kan vi nå framgång med miljöarbetet

Beslut och beslutsprocesser

Människan har i alla tider fattat beslut som påverkar utvecklingen, men som också medverkat till uppkomsten av många av de miljöproblem vi har idag. Vår största indirekta miljöpåverkan är konsekvenser av de beslut som fattas. För att en ekologisk hållbar utveckling ska vara möjlig krävs såväl politiska beslut i stora strukturella sammanhang som miljöanpassad näringslivsutveckling och livsstilsförändring som har sitt gångsläge i varje enskild individ. Genom att arbeta fram och tillämpa gundarlabeslut som belyser relationen till miljöprogramets prioriterade områden, kan vi tydligare synliggöra miljöproblem och förbättra vårt arbete för en ekologisk hållbar utveckling.

Samverkan

Miljöprogrammet skapar gemensam inriktning för utvecklingen på jordområdet i Västerås. För att vi ska kunna åstadkomma en ekologisk positiv utveckling är det viktigt att olika aktörer samverkar så att vi kan nå framgång med miljöprogrammet. Samverkan med skola, universitet, högskolor, näringslivet, lokala föreningar och övriga organisationer är därför viktigt. Samverkan kan även gynna spridningen av information och naturdata liksom tillgängligheten till och användbarheten av information.

■ ■ ■

Västerås stad Stadsledningskontoret 721 87 Västerås 00fn00021 - www.vasteras.se
stadsledningskontoret@vasteras.se